

Amire büszke vagyok

Otthon

Hogyan legyek büszke arra a hazámra, otthonomra, szülővárosomra, nevezzük bárhogy, ahol javarészt a társadalom azon része jelenik meg, amelyik főként ítélkező embereket foglal magába? Ahol a gyűlölet, az irigység, a képmutatás, a rasszizmus van jelen. Hol egy egész nép arról kell énekeljen a saját himnuszában, hogy egy egész világ gyűlöli és csak tolvajokként tekintünk rájuk. És senkit még csak meg sem ráz, hogy vannak, akik minden nap ezzel a tudattal kelnek és járnak. Ami meg a legrosszabb, hogy ezen sem ők, sem mi, sem más nem akar változtatni.

Egy román vidéken nem tudunk úgy elmenni az úton, hogy ne köpnének a hargitai rendszám után, vagy ne mondanának sértőt, amikor megszólalunk. Egyből káromkodunk, ha egy más vidéki autó hajt be elénk az útkereszteződésbe és nem tudja, hogy merre menjen, mert nem ismeri a környéket. Mi, nők, félünk, ha egyedül kell haza mennünk, mert akármelyik pillanatban történhet olyan, amire nem szívesen emlékeznénk. Nem segítenénk az embernek, ha más a bőre, nyelve, felfogása. Csak elítélünk. Csúnyán nézünk, ha meghallunk egy román szót a sarki boltban, de ha angolt, akár németet fülelünk fel, egyből kíváncsian nézzük, hogy kik is kerültek ide, szerény kis városunkba. Az ember társas lény, de ha tehetné, mindenkit megölné, aki nem olyan, mint ő.

Itt nem a hazaszeretetről van szó, a saját hazánk, a tulajdon otthonunk csak a romlásnak van kitéve. Beszűkült csórlátások, fajok közti ellenségeskedés. A fiatalság hogyan szerethetné ezt a világot, amikor ilyen körülményekbe csöppentünk bele? Mert igenis ebbe kerültünk bele, itt kell leélnünk a mindennapjainkat. Meg kell élnünk olyan fájdalokat, ami kismillió sebet, traumát okozhat bennünk, azt, hogy átvernek, hogy nem tartanak tiszteletben, hogy sokszor ellenünk vannak. Meg kell élnünk minden egyes pillanatot, amikor legszívesebben csak elmenekülnénk innen és talán vissza se néznénk többé. Ki akar visszagondolni úgy ezekre az időkre, erre a vidékre, hogy bárcsak kitörölhetnénk, bárcsak meg sem történt volna? Itt nővünk fel. Ezekbe az óvodákba jártunk, ezeken a játszótereken törtük össze legalább egy testrészünket, ezekbe az iskolákba jártunk, ezekben a kávézóknak, kocsmákban, bulikban költöttük el az összes zsebpénzünket. Itt fogunk érettségit szerezni, talán itt fogunk egyetemre járni, itt fogunk dolgozni, itt lesz családunk és itt is fogunk meghalni. Itt éljük, élénk le az egész életünket, ha együtt tudnánk élni mind ahány nyelv, mind ahány szín. Mert igen, kicsi ez a hely ennyi népcsoportnak, de honnan tudhatnánk, ha meg sem próbáljuk? Mi lenne, ha amikor látsz egy eltévedt autót, nem az istenkáromlás összes verzióját mondanád el,

hanem igenis kiszállnál az autóból és megmutatnád az irányt?

Mi lenne, ha amikor egy roma származású kislány, fiú, anyuka, apuka sétál el melletted, nem szorítanád magadhoz a táskád, hanem ha teheted, igenis adsz neki egy kis aprót? Mert talán az a kislány elmegy és vesz magának egy fagyit és máris feldobta a napját. Persze az is lehet, ha csak az apjának viszi, hogy szivarra költse, de nem tudhatod, és megint csak oda lyukadsz ki, hogy ítélsz és általánosítasz, mert nem olyan, mint te. Egyáltalán nem lenne pocskék ez a környék, ha tennék azért, hogy normális körülmények közt éljünk egymás mellett. Ha nem mindig csak a saját érdekünket néznék és ha teret adnánk minden másnak, ami akár elsőre furcsa lehet. Sajnos sokunkba ezt nevelték belénk, de ez az egyik olyan dolog, aminek hátat kellene fordítanunk.

Persze, ha messzibb világba fújna minket a szél, semmire se vágnánk jobban, csak egy- két magyar szó hallására. Amikor Párizsban ülünk az óriáskeréken és meghalljuk a mellettünk lévő kabinban ülő, jó tájszólású székely bácsi hangját, egyből azt mondjuk: „Ők is otthonról jöttek!”. Olyankor nem hozzuk fel az otthoni sérelmeket, hogy miért hagytuk ott a városkánkat, csak örülünk, hogy mégis csak tartozunk valahova. Hogy van egy olyan hely, amit otthonnak nevezhetünk és hogy a világ ezer táján bukkanhatsz „otthoni” emberekre. És igen, megeshet, hogy elköltözzünk és máshol éljük tovább az életünket, de akármennyire is meggyűlölhethetjük ezt a helyet, mégis csak ide járnánk haza, ide kötnek az emlékeink, a barátaink, a családunk. Nem egy generáció van a hátunk mögött, akik szintén itt éltek, akik szintén ezeken az utakon jártak, pont úgy, ahogyan mi is most. Mi, akik, ha nem ilyen gyűlöletben élnénk egymással, akkor nem egy generáció maradna utánunk, akik szintén ezeket az utakat, előre kitaposott ösvényeket járhatnák. Annyi mindent adott nekünk ez a föld, látványosságokkal, természeti megnyilvánulásokkal tele, de mi ezt nem használjuk ki. Hanem azon gondolkozunk, hogy hogyan legyünk gazdagabbak, hogyan növeljük az egónkat, és kifejlesztjük, hogy hogyan tudjuk úgy bántani az embereket, hogy az maradandó legyen számukra. Bármilyen oldalról közelítjük meg ezt a témát, úgyis csak oda lyukadunk ki, hogy mi emberek mennyire önfejűek vagyunk. Sok mindent taníthatna nekünk ez a hely, ha úgy cselekednénk, ahogyan azt kell. Befolyással van ránk, hogy itt élünk. Itt alapozódik meg az életfelfogásunk, legyen az jó, vagy akár rossz. Az itt eltöltött idő határozza meg a későbbi életünket. Sokunknak elképzelése sincs milyen lehetne máshol, sokunknak csak ez a világ létezik, amit itt élünk. Akármennyire elkíváncozhatunk innen, sehol sem fogjuk megtalálni ezeket a szokásokat, ételeket, ezt az életvitelt. Ez a hely, ez a környezet, ez a város adja meg a kellemes komfortzónámat.

Nem tudnám megtenni. Nem tudnék csak úgy hátat fordítani, és úgy tenni mintha nem tartoznék ide. Első nap csak simán a családom hiányozna. Második nap édesanyám főztje. Harmadik nap nagymamám mesélése. Mindig elmesélte, hogy ahogy kinézek az ablakán, a dombok mögött manók, meg természetfeletti lények élnek. Hiányozna a bátyám és a mindig idegesítő piszkálása. Hiányozna az útvonal, amin minden reggel iskolába mentem, vagy amelyik a kedvenc kávézóhoz vezet. Hiányoznának azok a nagyon szép teraszos házak a Kossuthban. Kisebb koromban mindig azt mondtam, hogy már pedig és egy olyanban fogok lakni. Meg a pékség, ahol a világ legfinomabb sajtoskiflijét lehet kapni, ahol az eladónéni már annyiszor szolgált ki, hogy nem is kell mondjam mit kérek. Történhet akármennyi rossz, lehet néha akármilyen negatív ez a hely, nem tehetjük meg azt, hogy elforduljunk tőle. Pont ezek az apró dolgok miatt, amik a honvágyunkat okoznák. Itt tanultam meg görkorsolyázni, helyenként gödrös utakon, de mai napig tudom, mit kell tennem, ha valamit gyorsan ki kell kerülnöm. Nincs olyan szeglete az itteni színháznak, amit még ne jártam volna be, ahol meg ne hagytam volna ott a lábnyomom. Sőt, meg merem kockáztatni, hogy ennyi év alatt az utcákkal is ugyan ez a helyzet. Nincs olyan centije, ahová még ne tettem volna a lábam. És ezek azok a dolgok, amik otthonommá formálják ezt a helyet. Ezek azok a dolgok, amelyekre igazán büszke lehetek, hogy ide tartozom, és itt vagyok az, aki. Csak azt szeretném, hogy ne vakítson el engem a társadalmi hozzáállás, mert ha engem elvakít, akkor mást is. Csak egy ennyi pozitívat vegyünk észre itt, itthon, és máris egy kicsivel jobbat tudjuk tenni. Mi magunk, amilyen kicsik és amilyen kevesen vagyunk.